

Wyzwania zrównoważonego użytkowania terenu na przykładzie województwa śląskiego – scenariusze 2050

Podsumowanie uwarunkowań zmian użytkowania terenu w świetle ankiety delfickiej

Agnieszka Gieroszka

Konferencja Etapowa,
Gliwice, 25 listopad 2011

Metodyka badań

Ankieta poświęcona zagadnieniu czynników warunkujących użytkowania terenu województwa śląskiego odbyła się w dwóch turach. W turze I analiza **obejmowała 101 tez** - każda teza ilustrowała jeden problem.

Tezy pogrupowane zostały w następujące działy, stanowiące makrotematy określone w ramach Zadania 3 Projektu:

- Ludzie a użytkowanie terenu,
- Usługi a użytkowanie terenu,
- Przyszłość obszarów miejskich,
- Zarządzanie i sterowanie rozwojem,
- Przyszłość województwa i jego subregionów,
- Środowisko i zasoby a użytkowanie terenu.

Po przeanalizowaniu wyników I tury ankiety Delphi, w celu uściślenia i weryfikacji zebranych wyników, przeprowadzona została tura II.

Metodyka badań

Statystyka badania metodą Delphi

Nazwa badania	Termin realizacji	Ilość udzielonych odpowiedzi	Ilość wysłanych zaproszeń
I tura Delphi	27.06.2011- 15.07.2011	94	350
II tura Delphi	09.08.2011- 02.09.2011	65	350

Źródło: Dane BKP, analizy własne GIG

Ankieta została umieszczona w wersji elektronicznej na stronie internetowej

<http://aplikacje.gig.eu/scenariusze/Logowanie.aspx>.

Ekspertom otrzymano wiadomość elektroniczną z linkiem oraz indywidualnym loginem i hasłem do ankiety.

SCENARIUSZE 2050

Wyzwania zrównoważonego użytkowania terenu na przykładzie województwa śląskiego - scenariusze 2050

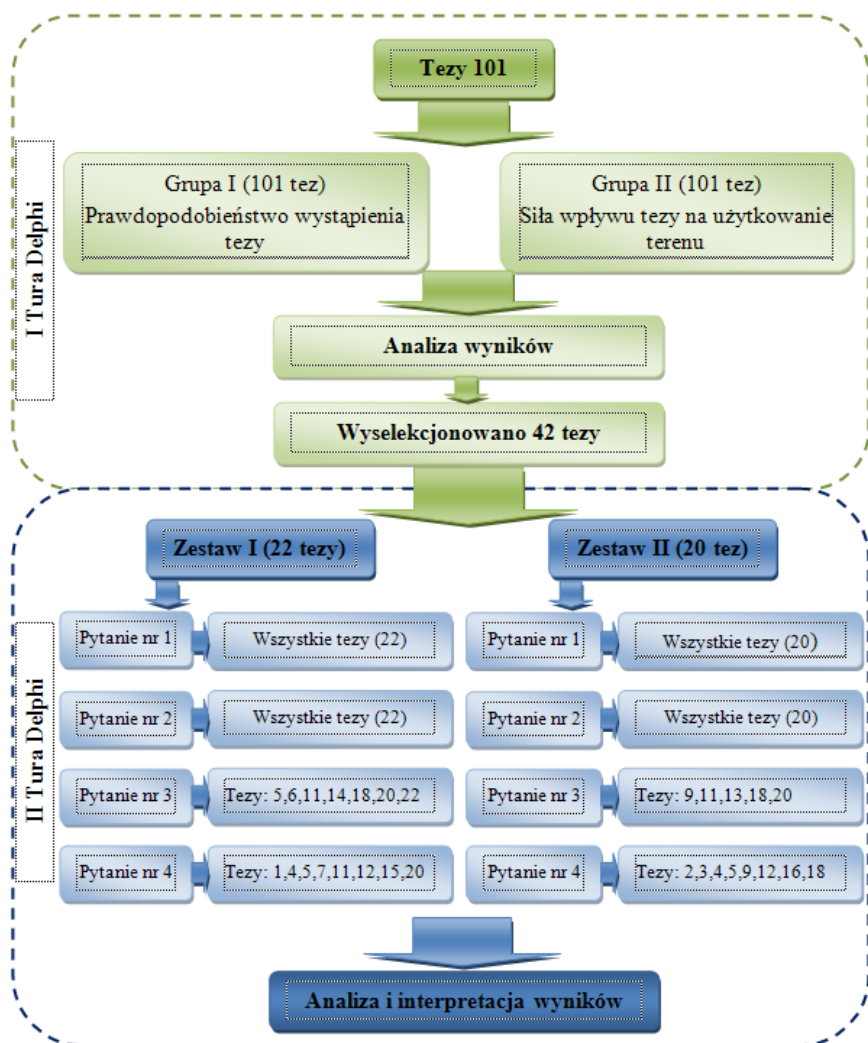
Proszę udzielić odpowiedzi na następujące pytania:

1. Proszę wskazać swoją grupę zawodową	<ul style="list-style-type: none"> Pracownik naukowy Przedstawiciel biznesu Przedstawiciel administracji Przedstawiciel organizacji pozarządowych Student/Abonent Inne
2. Proszę określić swoją płeć	<ul style="list-style-type: none"> Kobieta Mężczyzna
3. Proszę określić swój wiek	<ul style="list-style-type: none"> powyżej 45 lat między 35 - 45 lat poniżej 35 lat
4. Czy Pan/Pani mieszka na obszarze Województwa Śląskiego?	<ul style="list-style-type: none"> Tak Nie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka
Fundusze Europejskie – dla rozwoju innowacyjnej gospodarki

Metodyka badań

Schemat przeprowadzenia badania ankietowego Delphi

I tura ankietyzacji

I tura ankietyzacji obejmowała 101 tez. Ankietowani zostali podzieleni na dwie grupy.

- I grupa analizowała tezy pod kątem prawdopodobieństwa wystąpienia tezy.
- II grupa odpowiadała na pytanie dotyczące siły wpływu zjawiska na użytkowanie terenu.

1. Proszę określić prawdopodobieństwo wystąpienia tezy:

- Niskie
- Umiarkowane
- Wysokie

2. Proszę określić siłę wpływu zjawiska na użytkowanie terenu:

- Pomijalna/ niewielka
- Umiarkowana
- Wysoka

Wyniki badań I tury ankietyzacji

W wyniku analizy wyników i rozkładu odpowiedzi na 101 tez w I turze, została wyłoniona **lista 42 tez**, które zostały poddane analizie w II turze badania.

O ograniczeniu listy i wyborze tez zdecydowały następujące przesłanki:

- potrzeba zadania pogłębionych pytań wymuszająca ostrożność co do długości ankiety,
- rezultaty I tury wskazujące na niewielką istotność lub znikome uprawdopodobnienie poszczególnych tez,
- rezultaty I tury wskazujące, że niektóre tezy są bliskoznaczne (synonimiczne).

W zbiorze 42 tez znajdowały się zarówno takie, które w świetle rezultatów I tury można uznać za potwierdzone (tj. o wysokim uprawdopodobnieniu), jak i takie, których uprawdopodobnienie wymagało jeszcze potwierdzenia.

Metodyka badań - II tura ankietyzacji

W II turze ankietyzacji wszyscy respondenci zostali podzieleni na dwie grupy. Każda z grup respondentów analizowała osobny zestaw tez (zestaw I i zestaw II).

Do każdej tezy zostały przyporządkowane pytania.

1. Czy zjawisko lub trend będące przedmiotem tezy występować będzie:*

- Do roku 2050
- Tylko do roku 2025
- Dopiero po roku 2050
- Zarówno przed jak i po 2050

* *wszystkie tezy*

Metodyka badań - II tura ankietyzacji

2. Zakładając że, opisywane w tezie zjawisko/trend rzeczywiście wystąpi jaki będzie jego wpływ zarówno na areal jak i postać formy użytkowania terenu?*

Proszę określić wpływ na formy użytkowania określone w podpunktach a - n

L.p.	Forma użytkowania terenu	Duży wpływ	Mały wpływ	Żaden
a	Tereny o wysokiej wartości przyrodniczej			
d	Naturalne zakomponowane tereny zieleni			
c	Tereny infrastruktury przeciwpowodziowej i akweny			
d	Leśne			
e	Rolnicze			
f	Górnictwo			
g	Przemysłowe			
h	Handlowe i usługowe			
i	Poprzemysłowe			
j	Mieszkaniowe			
k	Turystyczne i sportowo-rekreacyjne			
l	Przestrzenie o wysokich wartościach kultury i przestrzenie usług społecznych			
m	Tereny transportowe			
n	Tereny przesyłowe			

* *wszystkie tezy*

Metodyka badań - II tura ankietyzacji

3. Od czego może w przyszłości zależeć zaistnienie zjawiska/trendu opisanego w tezie?* *Proszę określić zależności dla czynników wymienionych w podpunktach a - p*

Lp.	Czynnik (w przypadku niektórych też jeden z wierszy może być nieaktywny)	Zależność silna	Zależność umiarkowana	Brak zależności
a	Ogólny poziom technologizacji życia			
b	Pozarynkowe czynniki ekonomiczne (np. usługi ekosystemowe)			
c	Stopień niekontrolowanej suburbanizacji			
d	Kształtowania się pasm i węzłów przyspieszonego rozwoju opartych na czynnikach technologicznych			
e	Zdolność gmin do współpracy na rzecz wspólnych przedsięwzięć inwestycyjnych			
f	Stopień ekonomicznego rozwarstwienia społeczeństwa			
g	Mobilność społeczeństwa			
h	Zmiany w strukturze wiekowej społeczeństwa			
i	Oczekiwania wobec jakości życia			
j	Zmiany klimatu			
k	Dostępność zasobów wodnych			
l	Działanie polityczne sił lokalnych, regionalnych			
m	Udział technologii OZE (odnawialne źródła energii) w bilansie energetycznym			
n	Stopień przełożenia postępu technologicznego w nauce na sferę użytkowania terenu			
o	Polityka przestrzenna państwa			
p	Stopień urynkowienia przemysłu wydobywczego			

*teza: zestaw I (5,6,11,14,18,20,22), zestaw II (9,11,13,18,20)

Metodyka badań - II tura ankietyzacji

4. W jakich dziedzinach interwencji polityczno – prawnej występują możliwości wpływu na opisywany w tezie trend/zjawisko lub jego skutki?*

Proszę określić możliwości wpływu w dziedzinach interwencji wymienionych w podpunktach.

Lp.	Dziedzina interwencji	Duże możliwości	Umiarkowane możliwości	Brak
a	Gospodarcza			
b	Społeczna			
c	Środowiskowa			
d	Przestrzenna			

*teza: zestaw I (1,4,5,7, 11, 12, 15,20), zestaw II (2,3,4,5,9, 12, 16, 18)

Wyniki badań II tury ankietyzacji

PYTANIE 1

Eksperci w II turze badania Delphi określili, iż zjawiska/trendy będące przedmiotem większości tez (40 tez) wystąpią zarówno przed jak i po roku 2050.

Zjawisko opisane w tezie nr 18 *Postępująca restrukturyzacja górnictwa spowoduje wprowadzenie na rynek znacznego areалу terenów pokopalnianych wymagających renaturyzacji* zdaniem ekspertów występować będzie tylko do roku 2050.

Natomiast zjawisko „*Nastąpi pełna integracja planowania przestrzennego ze zlewniowym gospodarowaniem wodami*” opisane w tezie nr 37 występować będzie dopiero po roku 2050.

Wyniki badań II tury ankietyzacji

PYTANIA 2 – 4

W tabeli na kolejnej stronie przedstawiono wyniki dla pytań 2, 3 i 4. Zaznaczono tam symbolami dwa przypadki:

- w przypadku pytania 2 symbol „X” oznacza sytuację, w której odpowiedź „Duży wpływ” zaznaczyło więcej niż 50% respondentów,
- w przypadku pytań 3 i 4:
 - ✓ symbol „X” oznacza sytuację, w której odpowiedź „Zależność silna” lub „Duże możliwości” zaznaczyło więcej niż 50% respondentów,
 - ✓ symbol „O” oznacza sytuację, w której odpowiedź „Zależność silna” lub „Duże możliwości” zaznaczyło co najmniej 40% respondentów, ale jednocześnie suma par odpowiedzi „Zależność silna” + „Zależność umiarkowana” dla pytania 3 oraz „Duże możliwości” + „Umiarkowane możliwości” dla pytania 4 wynosi co najmniej 85%.

Wyniki badań II tury ankietyzacji

	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42							
PYTANIE 2: ZAKŁADAJĄC ŻE, OPISYWANE W TEZIE ZJAWISKO/TREND RZECZYWISTIE WYSTĄPI JAKI BĘDZIE JEGO WPŁYW ZARÓWNO NA AREAŁ JAK I POSTAĆ FORMY UŻYTKOWANIA TERENU?																																																	
a. tereny o wysokiej wartości przyrodniczej	X	X					X			X		X	X							X			X		X	X									X	X	X	X	X	X	X	X	X						
b. naturalne zakomponowane tereny zieleni	X	X		X			X			X		X	X		X					X			X											X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X					
c. tereny infrastruktury przeciwpowodziowej i	X	X		X	X															X	X													X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X					
d. tereny leśne	X	X		X			X			X		X	X							X			X											X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X					
e. tereny rolnicze	X	X		X	X					X	X					X				X	X		X		X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X				
f. tereny górnicze				X	X	X											X																		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X				
g. tereny przemysłowe		X			X	X										X	X	X		X	X		X		X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X				
h. tereny handlowe i usługowe							X	X	X				X	X	X	X	X			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X			
i. tereny poprzemysłowe		X		X		X										X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X			
j. tereny mieszkaniowe		X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X			
k. tereny turystyczne i sportowo-rekreacyjne	X	X		X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X			X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X			
l. przestrzenie o wysokich wartościach kultury i		X				X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X				X	X	X												X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X			
m. tereny transportowe		X			X				X			X	X	X	X	X			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X			
n. tereny przesyłowe		X			X													X	X															X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X			
PYTANIE 3: OD CZEGO MOŻE W PRZYSZŁOŚCI ZALEŻEĆ ZAISTNIENIE ZJAWISKA/TRENDU OPISANEGO W TEZIE?																																																	
a. ogólny poziom technologizacji życia								X	X																	X																							
b. pozarynkowe czynniki ekonomiczne (np.. Usługi																											X																						
c. stopień niekontrolowanej suburbanizacji							X	X																																									
d. kształtowania się pasm i węzłów przyspieszonego																			X																														
e. zdolność gmin do współpracy na rzecz wspólnych																																																	
f. stopień ekonomicznego rozwarstwienia							X	X																																									
g. mobilność społeczeństwa							X	X																																									
h. zmiany w strukturze wiekowej społeczeństwa							X	X																																									
i. oczekiwania wobec jakości życia							X	X																																									
j. zmiany klimatu																																																	
k. dostępność zasobów wodnych																																																	
l. działanie polityczne sił lokalnych, regionalnych							X																																										
m. udział technologii OZE (odnawialne źródła																																																	
n. stopień przełożenie postępu technologicznego w																																																	
o. polityka przestrzenna państwa																																																	
p. stopień urwnkownienia przemwstu wydobwvczego																																																	
PYTANIE 4: W JAKICH DZIEDZINACH INTERWENCJI POLITYCZNO – PRAWNEJ WYSTĘPUJĄ MOŻLIWOŚCI WPŁYWU NA OPISYWANY W TEZIE TREND/ZJAWISKO LUB JEGO SKUTKI?																																																	
a. dziedzina gospodarcza	X			X	X		X																			X	X			X	X																		
b. dziedzina społeczna								X	X		X	X																																					
c. dziedzina środowiskowa	X			X		X	X																																										
d. dziedzina przestrzenna	X			X	X		X	X	X		X	X																																					

Dziękuję za uwagę

Agnieszka Gieroszka